

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NÁNDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SANDOR

Macdonald bejelenti az új választásokat

Londonból jelentik: A munkáspárt naggyűlésén Macdonald a következőket mondotta:

— Nem ringatom magam abban a reményben, hogy új világot varázsolhatok elő, mégis, remélem, hogy a régi világ hozzáférhetőnek fog mutatkozni az új, termelő gondolat számára. A munkanélküliséget eddig nem küszöbölhette ki a kormány, de sokat tett ez ügyben.

— A készülő költségvetés veszélyes lesz mindkét másik pártnak. Bár a genfi konferencia büszke lehet munkájára, mégis a külpolitikában zavaró erők ellen kell harcolnia.

— Németország megbüntetésének módszere odavezetett, hogy mint kereskedelmi vetélytárs megerősödött és mi meggyöngyültünk. Nem vagyok kommunista, mert ebből nem látok gyakorlati előnyt az országra. A kommunizmus a cárizmusnak és a háborús gondolatnak

szüleménye. Ha Párisban munkáskormány lett volna, más eredményre jutottak volna a jóvátetelekben. Németországban a bérleszállításokkal és munkaidő meghosszabbításokkal a németeket rabszolgába taszították. A szakszervezeti mozgalmaknak erkölcsi kötelessége segíteni a német szakszervezeteket, mert a mostani állapot megmaradása esetén az ipar alacsony színvonalra fenyegetni fogja valamennyi, Németországgal versenyző államban is az életszínvonalat.

— Kibékítő politikánk folytatásaként elismertük az orosz kormányt, mely ott tényleges kormány. A liberálisok remélik, hogy helyreállíthatják pártserencséjüket. A kormány tehát kényszerül elrendelni a választásokat.

— Munkások, — fejezte be beszédét — sorakozzatok zászlónk alá, várjátok a hadbakiadó parancsot, nem magatokat védeni, de támadnotok kell.

Mikor várható a kormányváltás

Bukaresti, október 8. Argetoianu volt belügyminiszter egy népgyűlésen kijelentette, hogy a kormányt a pénzügyi krízis feltétlenül meg fogja bukztatni. Attól lehet tartani, hogy a bukás hamarabb következne be, mintsem kívánatos volna és az országot az új kormány teljesen kaotikus állapotban képtelen átvenni. Nem igaz az, amiben Bratianuék bizakodnak, hogy nincs, aki őket kövesse, mert az országnak vannak kipróbált politikusi, akik sokkal jobban fogják vezetni az országot, mint a liberálisok.

A Bratianu-kormány távozásának esete Bukarestben ismét előtérbe toltak a kombinációk. Így, általános vélemény, hogy egy párt egyedül bajosan követheti Bratianuékát. Valószínű, hogy koncentrációs kabinet következne. Szó van ismét a parasztpárt és a nemzeti párt közreműködéséről, nem lehetetlen azonban, hogy Averescu tábornok pártja következne kormányra. Ez utóbbi eshetőség ezidő szerint a magyar kisebbség szemében is leginkább volna szimpatikus azoknak a tárgyalásoknak következeként, amit múlt év decemberében a romániai magyar párt s Averescu és Goga között Csucsán lefolytatottak.

Bukarestből jelenti a Rador: Az Adeverul és Indreptarea jelentése szerint Bratianu Jonel miniszterelnök a Bukarestben felfedezett utlevélpanama miatt megszakítja külföldi tartózkodását és hamarabb tér haza külföldi útjáról, mint azt terve vette volna. Az Adeverul úgy értesül, hogy a kormányban hamarosan változások lesznek, ugyanis betöltik a belügyi tárcát és az igazságügyminiszter távozik a helyéről.

Az Indreptarea megerősíti az Adeverul értesüléseit.

Bratianu miniszterelnök e hó 12-én tér vissza külföldi útjáról.

Bécsből táviratozzák: Bratianu Jonel miniszterelnök a bécsi sajtó képviselői előtt nyilatkozott bécsi tartózkodásának céljáról.

— Azért jöttem Bécsbe, hogy a dunai államok megnyugvásának és békéjének

művét folytathassam, mert hiszen ez a törekvés a román politikának is főfeladata.

— Románia-szívén fekszik, hogy egész Európa, de különösen a dunai államok békéjéért dolgozzék, amelyben jelentős szerepe van Bécsnek, ahol politikájának érzelmeit és szándékait megtalálta.

Párisból jelentik: A Le Temps írja: Mivel az utóbbi napokban olyan hírek keringtek, hogy a romániai nagy hitelintézetek súlyos válságban vannak, felvilágosítást kértünk Románia párisi követségén.

Stoicescu követségi pénzügyi tanácsos felhatalmazott bennünket, hogy kategorikusan cáfoljuk meg e híreket.

Cantacuzino herceg, aki a követség ügyeit ez idő szerint intézi, a következőket mondotta:

— Egy párisi közgazdasági lap reprodukálta bécsi és berlini lapoknak azt a híret, hogy a Banca Romaneasca és más bukaresti pénzintézetek a tönk szélén állanak. Most aztán én olyan értesülést nyertem, amelynek alapján kerekem megcáfolhatom ezeket a hamis és tendenciózus híreket. Nemcsak hogy nem válságos a Banca Romaneasca helyzete, hanem ellenkezőleg a lehető legszélesebb virágzik. Ugyanezt mondhatom Bukarest többi pénzintézetéről is.

Bukarestből jelenti a Rador: A bukaresti közbiztonsági hatóságok értesítést kaptak, hogy Bukaresttől 15 kilométernyi távolságban fekvő Slohozia és Clintoni községekben nagykitörjedésű összeesküvésnek jöttek nyomára. A hatóság kiszált a helyszínére és több rejtett munióriaktart fedezett fel, minden jel szerint kommunista összeesküvés kísérletéről lehet szó.

Az Universul közli, hogy a belügyminisztérium utlevélosztályában történt panamák ügyében a vizsgálat nagy erővel folyik, majd bizottság jelent meg a belügyminisztériumban s megvizsgálta a regisztráltak és a vizsgálatot kiterjeszti a legmagasabb rangú tisztviselőkre is. Francscoviti államtitkár egyenes utasítására. Francscoviti államtitkárnak a neve szerepel ugyanis a legtöbb hamisított utlevélben.

A vörös postakocsi

Érdekes interpelláció a magyar nemzeti gyűlésen

Budapest, október 8. A magyar nemzeti gyűlés tegnap esti ülésén Esztergályos János képviselő interpellációt terjesztett elő a zalaegerszegi internálótábor ügyében. Leírja az internálótábor borzalmait. Olyan barakkokban, ahol hat-tíz éves gyermekek is vannak, nem fűtöttek a télen át, mert még a kötelező huszonöt kiló szén sem utalták ki. A karácsonyi ünnepek alatt sok anya az ágyban maradt, hogy teste melegével óvja meg kisgyermekét a hidegtől. A kórházba napról napra több ember kerül. A szerencsétlen emberek megkísérlik a szökést, legtöbbször azonban elfogják őket és ilyenkor a hatóságok irtózatossággal megtorlást alkalmaznak. Egy internáltat agyon is lőttek és bár a boncjegyzőkönyv megállapította, hogy a lövést előlőrlő kapta, az illető csendő jelentése mégis úgy szökött, hogy szökés közben, hátulról hatolt testébe a golyó.

Egyeseket minden ok nélkül bántalmaznak az internálótáborban. Van Krudy Gyulának egy ismert regénye: A „Vörös postakocsi”...

Meskó Zoltán: Miért nem festette zöldre, akkor rendben lett volna. (Derűtlenség.)

Esztergályos János: Ezt a regényt megtalálták egy internálnál a táborban, mire az illetőt, mert bolsevik könyvet olvas, alaposan megverték. (Felháborodás a szocialistáknál.) Pedig ez csak egy több kiadást megért ártatlan regény, melyet még békében irtak. Szeretném, ha a miniszterelnök úr meg tudná magyarázni, hogy miért nem engedik el még azokat a szerencsétleneket sem, akik már felálltak a sirban vannak s így csakugyan nem lehetnek veszélyesek. Sok esetet hozhatna még fel az ott uralkodó szomorú állapotok illusztrálására, de nem akarja most elmérgesíteni a vitát. Apponyi Albert grófot idézi, aki megmondotta, hogy az internálótáborban abból is bolsevik lesz, aki eddig nem volt az. Mint annakidején Apponyi, ő is energikusan követeli, hogy ezt a fekélyt operálják már ki végre a nemzet testéből. A belügyminisztert kéri, hajlandó-e a rendőri felügyeletet és az internálást megszüntetni és addig is, amíg ezt végrehajtják, utasítani közegeit, hogy emberségesen bánjanak az internáltakkal?

Bethlen István gróf miniszterelnök: A kormány sohasem tekintette az internálást állandó intézménynak. Ez csak átmeneti eszköz bizonyos mozgalmak szölvőinek, továbbá a dologkerülőeknek — olyan embereknek, akik előlőtt is a tóloncházba kerültek volna, — ártalmatlanná tételére. Állandóan foglalkozik azaz a kérdéssel, miként lehetne ezt az intézményt megszüntetni. Ehhez azonban a büntető törvénykönyvön bizonyos változtatásokat kell eszközölni. Amit a képviselő úr felhozott, arra vonatkozólag a vizsgálat meg fog indulni és az eredményről majd a belügyminiszter referál a Háznak. Kéri válasza tudomásulvételét.

Az állam nem vár az adóra, mikor a kereskedő és iparos kihitelez

A nagyvárad kereskedők és iparosok eddig azt a rendszert követték, hogy ha valamely árut kihiteleztek, vagy részletfizetésre, vagy hosszabb határidő mulva való fizetésre, a forgalmi adóajásíromba csak akkor írták be, amikor a követelésük letörlesztetett, vagy a fizetési határidőben kifizetett s ekkor beírják az 1 százalékos forgalmi adót s hónap végével ki is fizették.

A pénzügyigazgatóság ezt az évek óta gyakorolt módszert eddig nem nehezményelte. Most rendelet érkezett az ellenőrkhöz, hogy ezt szüntessék be, mert a kincstár nem vár arra, hogy a kereskedő és iparos megkapja az áruért járó vételárát, hanem az eladás napján kívánja a forgalmi adót. Tekintet nélkül tehát arra, hogy a törlesztés megtörtént, vagy a kihitelezett áru ellenértéke befolyt a kereskedő és iparos pénztárába, elrendelte, hogy ezentúl azon a napon kell beírni az eladás tényét a regiszterbe, amelyen az eladás megtörtént s az 1 százalékos forgalmi adót azonnal le kell fizetni, nem mint eddig, a vételár lefizetésekor.

Ez eddig rendben volna, de a bökkenő ott van, hogy ez a kereskedő és iparos újabb molesztálásával jár. A pénzügyigazgatóság adóellenőrei ugyanis sorra fogják járni az üzleteket és ipartelepeket s megállapítják, mennyi az a kinnlévőség, amely után az eddigi módszer szerint csak később fizették volna a forgalmi adót. Megállapítják a differenciát s a kihitelezett, de ki nem fizetett árúk után is behajtják a forgalmi adót, tekintet nélkül arra, hogy a vételár ki van fizetve vagy nincs.

Nem először ismételtük, hogy a forgalmi és luxusadót el kell törölni, mert nemcsak ideiglenesen, kisegítésképpen szavazta meg a parlament, de behajtása annyi kellemtelenséggel és zaklatással van összekötve, hogy nem éri meg a kárt, amelyet az ország kereskedelmének és iparának okoz.

A pénzügyigazgatóság ezen kívül felhívja azokat az italmérőket, akiknél engedély hiányában a szesz italokat a hatóság lefoglalta, hogy a bírságpénzeket azonnal fizessék be, mert ha ez nem történik meg, a lefoglalt italok zár alatt maradnak s akkor, mikor a szabálytalan engedélyek további kiadása felett — jogosultság esetén — határoznak, azok, akik a bírságot nem fizették ki, nem jönnek számításba.

Ki lehet pályaudvari vendéglős

Romániában sok minden ellen van panasz, de annyi egyetlen vállalat ellen sincs, mint a vasúti vendéglők ellen. Az ilyen restinek nevezett helyen a csak percekig ott időző átutazó közönséget kizsákmányolják s a leghetetlenebb ételekkel és italfélékkel látják el s a vendégnek az ellentmondásra se telik ideje, mert a vonat indul. A baj onnan ered, hogy a C. F. R. a vasúti vendéglőket nem hivatásos, komoly szakembereknek adják ki, hanem protezsztálnak, akiknek egyetlen céljuk a gyors pénzszerezés.

Most a C. F. R. bukaresti vezérigazgatósága megsokalta ezt az állapotot s egészséges rendeletet adott ki. Eszerint a vasúti étterem bérletére pályázóknak rendelkezni kell az illetékes kereskedelmi és iparkamara igazolványával, amely arról szól, hogy a pályázó 3 éve foglalkozik éttermi üzlettel. Hangsúlyozza a vasúti vezérigazgatóság, hogy a restik bérbeadása felől határozó versenytárgyalásokat rendszeresen le kell folytatni s a versenytárgya-

lás előtt 5 nappal kell benyújtani az ajánlatokat. Eddig a határidő után beadott ajánlatokat is elfogadták, de ez most megszűnt.

Döntőhatározat a Gencsy-lakásügyben

Kaptuk a következő sorokat:

A lapok több ízben foglalkoztak az absenteista özv. Gencsy Béláné Mihályfalván levő urilak kisajátításával. Ezért ezen ügyben közlöm a tényállást. Ezen lakot Perényi Emil gör. kath. lelkész 1923. év április hóban a mihályfalvai g. kath. egyház részére kérte kisajátítani, amely egyháznak jelenleg 1289 hiva van, ezenfelül a semjéni leányegyházban van 450 hiva. Ezen tekintélyes számú hiveknek természetesen szükségük volt egy helyben lakó lelkészre, ezt tekintetbe véve, a miniszter ur méltányosnak találta Perényi Emil kérelmét és 1924. év március hó 1-én tartott miniszteri tanácskozásban kisajátíttatnak deklarálta a 3029., 3030. és 1016. helyrajzi számú belső telkeket a rajta levő épületekkel együtt. Az agrárbizottság át is adta egyelőre a telkeket az épületek nélkül, amit azzal indokolt, hogy a miniszteri határozat nem intézkedik az épületek átadásáról is. Miután ez is tisztázva lett, az agrárbizottság elrendelte a főszolgabíróság útján az épületek átadását is, de ez nem történt meg. Ekkor a prefektus urhoz folyamodtam, aki el is rendelte az azonnali átadást, de ismét nem történt meg az átadás. Végre a székhelyi járásbíróság július hó 22-én átvette, de ezt a bérlet megfizetése azon a címen, hogy a járásbíróság tullepte a hatáskörét. Augusztus hó 23-án tárgyalta az ügyet a megyei agrárbizottság, eközben már a július hónap folyamán Erőmhályfalván hirtelen felállított görög keleti egyház és Cio-rogar püspök útján igényt támasztott a Gencsy-lakásra, mint domináns egyház, ha nincsenek is hiva Mihályfalván. Természetesen a megyei agrárbizottság a székhelyi járásbíróság az átadásra vonatkozó határozatát megsemmisítette, alkalmat keresvén a már komplikálódott ügy elintézésére, magától értetődik, ez idő alatt az ügyvéd urak dolgoztak kézzel-lábbal, hogy a Gencsy-udvar vagy Hönig bérletnek, vagy a görög keleti egyháznak jusson.

A miniszter ur azonban Chirya képviselő erőlyes közbenjárására igazságosan döntött, mert elrendelte, hogy a Gencsy-udvar annak adassék át, aki legelső kérte és kinek címére szólnak az akták, mivel az összes iratok Perényi Emil gör. kath. lelkész címére szólnak, ennél fogva tehát neki adandó át a Gencsy-udvar az összes épületekkel együtt. Deo gratias!

Erőmhályfalva, 1924. október hó.

Perényi Emil, gör. kath. lelkész.

* Schöne Wienerin. Legújabb divat. Record divatlapok legújabb számai megérkeztek, darabonként 30 lei a Hegedűs Hirlapirodában.

Régi szinkör udvarban

a Heymann-kertben

Bejárat a sárga lobogónál

Bulev. Reg. Ferdinand

(Rákóczi-ut)

900

3.

Csütlörök, pénlek és szombat
téli kabát szövetek
árusítását rendezem.

Eladásra kerül több ezer méter kabátanyag minden színárnyalatban

ára: 300.—tól 550.— Lei-ig

Scót szövetek nemes gyapjuból 140 cm. széles, ára 219.— Lei

Pellichők, nyomott és sima karaküllők minden árnyalatban olcsó árakban.

Olcsó áram árúsítását tovább folytatom: Tennis barchet . 30.— Lei
Kockás kelme . 63.— Lei
Pamutvászon nagyszerű minőségekben, ára 35.—, 40.—, 42.—, 50.— és 62.— Lei

Ujabb maradékok a régi olcsó árakban!

Reklám!!

Vatás paplan, mindkét oldalon nagyon jó minőségű, törökös cretonból 130 cm. széles, 180 cm. hosszú
ára 495.— Lei

Barna Jenő

KEPES ELEK

orvosi kötszerész, Sas-passage 20. szám

Saját készítményű speciális kötszerek, női és férfi övszerek

Old England keztyűi, harisnyái, női férfi ernyő legjobbak és és legolcsóbbak.

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

Ma, csütörtökön utoljára

A NÁSZHAJÓ

Hatalmas történelmi film 6 felvonásban.

A főszerepben:

Betty Compson és Theodor Kosloff

NAGY CIPŐELÁRUSÍTÁS!

908

Csak 20 napig

== GONDA TESTVÉREK Cipőáruházában ==

BULEVARDUL REGELE FERDINAND 5. sz. (PARK-SZÁLLODA ÉPÜLET)

Csak 20 napig

Túlhalmozott raktár miatt az összes raktáron levő női-, férfi és gyermekcipőket minden elfogadható árban elárusítjuk.

Acsehszlovák újságírók látogatása Nagyváradon

Csehszlovákiából, Prágából, Pilsenből, Brnóból, Pozsonyból, Olmützöből hízenőt újságíró indult el Románia felé, hogy meglátogassák és megismerjék városait. A cseh újságírói karnak kitünő reprezentánsai kedves vendégei Romániának és a hatóságok, melyeket érkezésükről előre tudattak, mindent megtesznek, hogy jól érezzék magukat és kellemes emléket szerezzenek romániai útjukon.

A csehszlovák újságírók vonata éjjel háromkor érkezett Nagyváradra. Az újságírók a külügyminisztérium által rendelkezésre bocsátott szalonkocsiban töltötték az éjszakát s reggel kilenc órakor, amikor fogadtatásukat Nagyváradon előkészítették, ezt a szalonkocsit a perron elé tolatták.

A vendégek fogadtatására megjelentek a román és cseh lobogókkal díszített pályaudvaron: Hansu tábornok helyőrségparancsnok, Bárdossy ezredes térparancsnok, Popovici Miklós dr. prefektus, Bucico Coriolán polgármester, Kős zeghy József főmérnök és Negulescu ezredes.

Amikor az újságírók szalonkocsija a pályaudvar elé gördült, a kirendelt katonazenekar a cseh himnuszt játszotta. Levett kalappal hallgatták végig a vendégek fogadására megjelent urak a himnuszt, melynek végeztével a kocsiból a cseh újságírók vezetője dr. Hoch szállott ki először, a többi hírlapírók — közöttük két hölgy is — csakhamar elhagyta a kocsit.

Az újságírókat dr. Bucico Coriolán polgármester elsőnek francia, majd román nyelven üdvözölte. Dr. Hoch francia nyelven válaszolt Bucico Coriolánnak.

Nem úgy jöttünk ide — mondotta — mint idegen állam földre, hanem azzal az érzéssel, ahogy az ember hazamenni szokott. Románia és Csehszlovákia nemcsak szövetségesek, hanem lelki jóbarátok is.

Hoch szavait a jelen volt román urak hangos „zsivió” kiáltással fogadták. Majd megkezdődtek a bemutatkozások. A Nagyváradra érkezett cseh újságírók a következők:

Dr. Hoch (Narodni Listi), Klima (Lidové Noviny), Tannenberger (Venkov), Zamyhal (Nasinec), Husák (Slov. Dennik), Jirant (Nova Slova), Osbrsny (Novy Národní), Slovovsky (Central Europ. Presse), Zampach (Nasinec), dr. Milec, a cseh kormány kiküldötte, Madame Klima és Madame Husek.

A román kormány Romanescu külügyminiszteri osztályfőnököt küldötte le a cseh újságíróknak Romániában való kalauzolására.

A pályaudvari fogadtatás után a hírlapírók a rendelkezésükre álló autókban a Royal-kávéházba hajtottak. Itt dűsan terített asztal várta őket dezsónére.

Néhány nagyváradai újságíró is résztvett a reggelin, ahol természetesen hamar élénk beszélgetés fejlődött ki a kartársak között. Megtudtuk, hogy tanulmányútjuk Nagyváradról Aradra, Temesvárra, Bukarestbe, Jassiba, majd onnan visszafelé Kolozsvárra és Brassóba vezet, ahonnan október 23-án térnek vissza Csehszlovákiába.

A cseh újságírókra Nagyvárad első perctől kezdve igen kedvező benyomást tett. Elmondták, hogy tanulmányútjukra a román külügyi kormány hívta meg őket, sőt hivatalosan történt a meghívott újságírók kiválogatása is. Ennek tulajdonítható, hogy a csehszlovákiai kisebbségi sajtót egyetlen hírlapíró sem képviselte a vendégek között.

A Royalból reggeli után először a vá-

A liberális parlamenti blokk újabb nagyváradai tanácskozása

A liberális parlamenti tagok blokkja, amelynek működése oly nagy érdeklődést keltett országsserte, tegnap ismét gyűlést tartott Nagyváradon, a vármegyei prefekturán. A gyűlésre a parlamenti ülészak megnyitása adott alkalmat.

A tegnapi tanácskozáson a következők vettek részt: Cosma Gábor szenátor (Belényes), Gentz Gábor szenátor (Marosvásárhely), Dragos Teofil és Tibil Joan képviselők (Szatmár), Metes I. képviselő, volt

prefektus (Kolozsvár), Russu képviselő (Marosvásárhely), Pop György képviselő (Szilágysomlyó), Negulescu Athanasz és Chivai Vazul képviselők és Darlea János aradi képviselő.

A parlamenti tagok hosszas eszmecsere után folytattak afölött, hogy a liberális blokk kívánságait milyen formában hozzák a parlament elé és különösen a határszéli területekre vonatkozólag hoztak fontos megállapodásokat.

Vins Blanc et Rouge Liqueurs

Ebéd közben az első toasztot dr. Popovici Miklós prefektus mondotta.

Örömmel üdvözlö a Romániába lerándult cseh hírlapírókat. — Önök — mondja Popovici prefektus — aligha fogják nálunk azt az ipari és kereskedelmi fejlettséget megtalálni, ami Csehszlovákiát naggyá teremtette. De van a román és cseh nép között egy közös vonás, mely e két állam jövőjét egyformán biztosítja. A közös vonás pedig három dolognak a szeretete: a munkáé, a szociális tisztességé és igazság, végül pedig a hazaszereteté. Régóta tudjuk Csehszlovákia történelméből, hogy kiváló férfait e három szeretet melege fűtötte.

Ugyane három felemelő mozzanat képviselőit üdvözlö a prefektus a cseh sajtó reprezentánsaiban, akiket üdvözölve nem feledkezhetik meg arról a férfiről sem, akiben a fenti eszmék mintegy betöltést nyertek: Massaryk elnökről, a cseh köztársaság elnökéről, Massaryk egészségre ürítő poharát.

A prefektus beszédét lelkes taps fogadta. Husek asszony, — pozsonyi hírlapíró és a román nyelv lektora a pozsonyi egyetemen — tolmácsolta kollégáinak cseh nyelven a prefektus beszédét.

Dr. Hoch, a Narodny Listy főszerkesztője reflektált később Popovici prefektus beszédére. Nagyváradról rövid itt-tartózkodásuk alatt a legkitünőbb benyomást szereztek a cseh hírlapírók. Meggyőződtek arról, hogy Románia népe munkaszeretettel s teljesítőképeségében európai színvonalon áll. A két népet a román és a cseh nemcsak a politikai határok forrasztják egymáshoz, hanem egyszerűen lelki hasonlóságok is. S ennek az összeköttetésnek Nagyvárad, a románságnak bástyája szinte homlokterében áll. Románia királyának, Popovici prefektusnak és Bucico polgármesternek kíván jóegészséget.

Negulescu ezredes, mint a román sajtó képviselője emelt szót:

Bankett a Félix-fürdőben

A város többi nevezetességének megtekintése után az autók nekiindultak a Félix-fürdő fele vezető útnak. Künn a fürdőben pazarul terített asztal várta az újságírókat. Klein Márton fürdőbőrő a legmesszebbmenő előzékenységgel s pazar kiszolgálással várta a társaságot. A virágokkal díszített asztalon arany- és fekete-aromás menükártya tüntette fel a terükekre kerülő étkeket és italokat. „Pour honneur des hotes de la ville Oradea-Mare” (Nagyvárad város vendégeinek tiszteletére) címzett fölírással. A menü a következő fogásokból állt:

Bouillon Royal
Poisson Mayonnais
Salat de Boeuf
Filet de veau a la Brafianu
Poulet en habit
Sala des
Compot
Gateaux
Jardinette
Kaffé Noir

Atlantic mozgó
9, 11 órakor

Apollo mozgó
5, 7 és 9 órakor

Ma, csütörtökön először

Mennyit ér egy asszony

Érdekesítő társadalmi dráma 6 felvonásban

A főszerepben: Louise Huff

Ezt megelőzi egy kitünő vigjáték:

AZ ÖRÖKSÉG

Rendes helyárak!

2 felvonásban

Rendes helyárak!

— A sajtó — úgymond — minden hatalmak között a legnagyobb hatalom, mert irányítója a közvéleménynek s utat mutat az igazság felé. A háború sok hátránya mellett egy jót is hozott: az igazság beteljesedését azokra a népekre, akik eddig elnyomatásban voltak. A most felszabadult népek azonban még nem találtak egymásra. Ennek az oka abban rejlik, hogy a felszabadult népek még nem ismerik egymást kellőképpen. Ezért van nagy jelentősége a cseh újságírók romániai látogatásának, akiket arra kér, hogy tartsák meg a felvett érintkezést Románia sajtójával a jövőben is. Legyenek szószólói a békesajtónak, propagálói az örök béke szellemének.

Keresztúri Sándor, a „Nagyvárad” munkatársa mint kisebbségi újságíró üdvözölte a cseheket. A szláv miszticizmusról és a román tropikus természetéről szólván, megállapította, hogy a romániai nagyság „a mult bűnein okulva” nem fog újjában állani Európa konsolidációjának.

Svihowszky, a Central European Presse igazgatója 1917-ben Kiewben volt lapja megbízásából. Az Oroszországban fogságban lévő erdélyi románok akkor alkutották meg az első román legionárius hadsereget s „Romania Mare” címen lapot adtak ki. Svihowszky azt hangoztatja beszédében, hogy a románok és csehek fegyverrel kezükben együtt harcoltak a háborúban és most szintén együtt kell harcolniuk a békéért. Beszédében magasztalóan emlékezik meg Goga Oktaviánról, a románság legnagyobb élő költőjéről s végül a román hadsereget élteti.

Bankett végeztével az újságírók a Püspök-fürdőbe rándultak át. Innen Nagyváradra jövet bemutatták nekik a Városi Villamosművek üzemét s a „Principe Mircea” árveházat, valamint a Sonnenfeld-féle nyomdai műintézetet. A vendégek mindhárom intézményről a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkoztak.

Végül este fél kilenckor a Palace-étteremben volt tiszteletükre vacsora.

Románia kiadja Reinitz Jakabot Csehszlovákiának

A Reinitz-ügy a nyár óta megállott, elaludt s azt lehetett hinni, hogy a többi nagy szenzáció sorsára jut. Megszűnik, mert talán nincs semmi bizonyítva, talán tisztán iafogás az egész, mert csak egyen borzalmasan elvetemedettnek kell lenni annak, aki természetesen személt ki áldozatait, kísérte a csalitos hegyoldalakra s ott kalapáccsal agyonverte őket, azután pedig galvakat és avar hintett a halottakra, akiket kirabolt. Azt hitte nemdenki, hogy ez egy rossz álom, ilyen szörnyeteg csak a tisztátalan írók fantáziájában terem meg, vagy az eltűnt és meggyilkolt kereskedők hátramaradt özvegyeinek zilált gondolkodásában, amely szívesen csoportosítja a rémületes gyilkosságokat egy ember fölé, akiről aztán közhitté válik, hogy gonosz teviszerűséggel pusztította a jámbor zsidó kereskedőket s özvegyé tett feleségeket, árvákká gyermekeket.

Tíz vagy tizenöt halált tudtak be Romániában Reinitz Jakabnak, a máramarosszigeti kereskedőnek, amikor Csehszlovákiában hasonló gyanu támadt ellene. Emberek, akik elmentek a vásárra üzletet csinálni, sose tértek haza, kereskedők, kikkel együtt látták a végzetes találkozó után erdők mélyén, patakok partján kerültek elő, betört koponyával, feloszlobban, elszárvulva. Már-már úgy látszott, hogy megáll az ügy a bizonyítékok elégtelensége miatt, mert Reinitz tagadott, felesége védekezett, informált, kapacitált, nem hitte ő sem az egész szörnyű vádat, hiszen ott élt ural mellett, tudta üzleteit, utait, gondolkodását ismerte, képtelenségnek jelentette ki ezt a tömegragalmat, amely ural ellen támad s fejét követeli. Meg is felebbezte a vád alá helyezést Reinitz s az ügyről már úgy írtak az újságok, hogy elolvad a vád, mert képtelenség.

A csehszlovákiai hatóságok azonban bevizsgálták a felderített gyilkosságokat s úgy találták, hogy nem alaptelküliek. A csehszlovák kormány tehát Reinitz kiadatását kérte Romániától arra az időre, míg a bűnjeleket s a bizonyítékokat elébe tartják Reinitznak s szembeállítják a gyilkosságok terhelő tanúival. Románia igazságügy-minisztere a közölt bizonyítékok alapján tegnap határozott, táviratilag értesítette dr Fildan Emil királyi főügyészt, hogy

Reinitz Jakabot kiadja Csehszlovákiának arra a 10 napra, amíg a szembeállítások megtörténnek és a bűnjelekre nézve Reinitz vallomást tesz. A csehszlovákiai gyilkosságok összes terhelő bizonyítékait közlik Reinitzsal, először Kassán, azután a többi városban.

Fildan Emil dr főügyész a miniszteri sürgöny vétele után táviratilag elrendelte a szatmári törvényszék mellett működő ügyvédségnek, hogy Reinitz Jakabot szolgáltatassa ki 10 napra Csehszlovákiának. Reinitzt a határon veszi át a csehszlovákiai igazságügyi hatóság, akit őrizet mellett Kassára kísérnek. A kihallgatások után visszaküldik Romániának a sokszoros gyilkossággal gyanúsított embert s előbb Romániában ítélik meg az ellenében emelt vádokban, s csak azután szolgáltatják át Csehszlovákiának, ha a vád alaposága tekintetében kétség nem lesz.

Üzletátalakítás

helyszüke miatt a

KÖRÖSPARTI ÁRUHÁZ

áruraktárát minden

elfogadható árban

elárusítja

f. hó 6-ától, hétfőtől

kezdve. Rengeteg

maradék

különböző hallatlan

olcsó árban

Női kabál szövet mlr 178 Leitől

Női kosztüm szövet 238 Leitől

Női alj és ruha szövet 108 Leitől

Férfi kabál szövet mlr 295 Leitől

Férfi öllönyszövet mlr 195 Leitől

Franczia flanel mlr 59 Leitől

Vászon és schilon mlr 33 Leitől

Viszonteladásra ki-

zárólag délelőtt 9

óraig, d. u. 6—7-ig

lesz kiszolgálva.

Kocsán Jánost elmozdították a bíróságtól

Néhány nappal ezelőtt azt az öröndes hírt hozták Bukarestből, hogy a bírói elmozdíthatatlanság felett döntő bizottság minden nagyváradai bírót megerősített állásában.

Sajnos: ez a hír nem felel meg a valóságnak. Tegnap megjelentek az újabb döntések és ebből látjuk, hogy megint elvesztette számos magyar bíró a kenyerét. A miniszter ugyanis a bizottság javaslata alapján Mórét Pált, Persz Ferencet, Hraball Ottót (Margitta), Horváth Miklóst (Székelyhid), Ancean Viktort rendelkezési állományba helyezte. Mórét Pált, a bírói kar nesztorát nyugdíjazni kellett volna, Persz Ferencet pedig munkabírásának teljében tették ki az állásából. Rendezési állományba helyezték Kocsán János táblabírót is, aki legalább egy éve már ügyvéd és a kit az elmozdítással nyugdíjától akar-nak megfosztani. Kocsánt tudvalevőleg tavaly Színerváljára helyezték, ő azonban nyugdíjazását kérte. E helyett most elmozdították.

Ezzel egyidejűleg, hír szerint Bajor Antalt, Moldován Gyulát, Urszinyi Józsefet, Tripsó Sándort és Kálnai Andort (ez utóbbinak Dévára való áthelyezéssel) megerősítették állásában. A hivatalos lap tegnapi száma azonban ebből egyelőre csak Kálnai Andor kinevezését közli.

ELMÓZDÍTÁSOK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

STRADA PRINȚUL CAROL (VOLT SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA) NO. 6.

Kiadóhivatali címe:

SONNENFELD ADOLF RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Helyben: egy hóra 50, negyedévre 150, fél évre 300, egész évre 600. Lel.: 150, fél évre 300, egész évre 720. Lei

A „Nagyvárad” telefonszáma 38

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Hegedűs Hirlaproda (Telefon 13-91)

EGYES SZAM ARA BUCURESTIBEN 4 LEI 50 B.

Bartók Béla hangversenye

Bartók Béla ma délelőtt táviratilag küldte el nagyváradai repertoárját. A műsort alább közöljük azzal a megjegyzéssel, hogy a nagy mester a nagyváradai közönségnek azokat a műsorszámait válogatta egy csokorba, amelyekkel a művelt nyugat hallatlan elismerését vívta ki, mint előadó művész.

1. Liszt: Variationen über ein Thema von Bach. (Weinen, klagen, sorgen, zagen...)

2. Beethoven: Sonate es dur op. 31. No. 3. Allegro-Schenzo-Menuetto, Presto.

3. a) Bartók: Rumanische Colinde, b) Chopin Ballade g-moll.

4. a) Bartók: Ung. Bauertanze, b) Bartók: Allegro Barbaro, c) Bartók: Sirató ének, d) Bartók: Sonatine.

5. Liszt: Campanella.

Jegyeket a Hegedűs Hirlaproda árúsít.

* Ünnepi beszédek a zsidó templomokban. Ajtatos és buzgó imádság, mély és bűnbánó fohászkodás hangzott el tegnap egész napon a váradai zsidó templomokban. A zsidóság nagy kegyelettel tartotta meg legmagasabb ünnepét, a hosszunapot. A Cion-templomban Kecskeméti Lipót dr. főbbi tartott mélyen járó beszédet.

* Előléptették a vármegye tisztviselői karát. A belügyminisztertől tegnap rendelet érkezett, hogy a vármegye egész tisztviselői karát egy fizetési fokkal 1924 január elsejére visszamenőleg előléptette. Az előléptetés kiterjed a főszolgabírók, aljegyzők, illetve a megye minden tisztviselőjére, akiknek száma ma hetvenegy. A fizetési különbözetet a prefektus kiutalta a tisztviselői karnak.

* Vizsgáznak a hivatalnokjelöltek. A bíróságok új szervezeti törvénye mindazokat, akik a bíróságokhoz a kezelőszakba akarnak menni, külön vizsga letételére kötelezi. Ezt a vizsgát tegnap kezdte meg a bizottság az ítélőtáblán, amelynek tagjai Mihavescu G. táblabíró, Dobos Constantin táblabíró és dr. Alliquander Kálmán törvényszéki bíró. A vizsgára tizen jelentkeztek, köztük Costin Anghel volt pénzügyigazgatási pénztáros. A többiek: Rocsin György, Fildan Péter, Papp Ecaterina (Belényes), Virgil Pop, E. Han, Sirban Aurél, C. Ance. Jórészt joghallgatók.

* Magyarország kéri a vértanúk szobrát. Budapestről jelentik: A Magyar Tudományos Akadémia mai ülésén Hoor Tempis Mór műegyetemi tanár szöve tette, hogy a román kormány lebontatja az aradi vértanúk szobrát. Berzeviczy Albert javaslatára az Akadémia kimondotta, hogy felír a kormányhoz, hogy a szobrot Magyarország a román kormánnytól kérje ki.

Aradról jelentik, hogy Barabás Béla felkereste dr. Roba főpolgármestert s megállapodtak abban, hogy a vértanúk és a Kossuth szobra ügyében, melyeket 30 napon belül lebontatni rendelt el a városi tanács. Barabás beadványban fordul a külügyminiszterhez, hogy diplomáciai úton hozzanak valamelyes megmentő határozatot. Barabás felutazik Budapestre és a magyar külügyminisztert felhívja, hogy Magyarország részéről kériék a szobrok kiadását.

* Felmentették a magyar külügyminisztert. Budapestről jelentik: A mai hivatalos lapban megjelent kormányzói kézirat, amellyel Daruváry külügyminisztert saját kérelmére egészségi okokból felmentti és odaadó szolgálataiért teljes elismerését nyilvánítja. A kormányzó a külügyminisztérium ideiglenes vezetésével Bethlen miniszterelnököt bízta meg. Illetékes körök szerint Korányi Frigyes a legkomolyabb jelölt a külügyminiszteri tárcára.

* Megszűnt az Esti Lloyd. Temesvárt nagy ambícióval indult meg néhány hónappal ezelőtt egy eleven, nyugateurópai színvonalú napilap, amelynek stílusa és a körülötte sorakozó újságírók kiváltsága új ösvényt vágott az erdélyi sajtóban. Franyó Zoltán író és újságíró arra fordította a Kolcsy-egyesületől kapott segítséget, hogy a Gényusszal együtt egy demokratikus szellemű, jól és izléssel megírt s kiváló értesülési nappalot alapozzon meg. A gazdasági válság, amely sorra dönti le az ideális vállalkozásokat, az Esti Lloydot is elsorvasztotta. Tegnap, mint minket értesítenek, az újság megszűnt. A magyar sajtónak veszteséget jelent Franyó Zoltán lapjának megszűnése.

* A Mikes-kiállítás. Mikes Ödön festőművész kiállítását nagy közönség látogatja. A Helikon izlésesen berendezett szép csarnokában empir és Biedermayer-dívanokon ülve élvezi a közönség a művész napsugaras képeit. Színes mesék, friss úde levegőt lehelő erdei részletek, kellemes hangulattal átérkeztetett enteriőrök beszélnek a falakról a közönséghez. Mikes kiforrott művészetének remekai. Tegnap Muth Gyula igazgató vezetése alatt az iparostanonciskola tanári kara és a növendékek, valamint az Ipartestület vezetősége látogatták meg a kiállítást és üdvözlötték a művészt jubileuma alkalmával.

* Rendelet a cégtábla-adoról. Kolozsvárról jelenti tudósítónk: A cégtáblák ügyében igen nagyfontosságú belügyminiszteri rendelet érkezett Kolozsvár városához, amely végre tisztázza azt a kényes problémát, vajjon milyen nyelvet tekint az államhatalom idegen nyelvek. A 23800 sz. áramot viseli az a rendelet, amelyben a belügyi kormány kimondja, hogy azok a cégtáblák, amelyek magyar, vagy német nyelvű feliratokkal rendelkeznek, nem tekinthetők idegennyelvű cégtáblának, ha a kisebbségi nyelv mellett román szöveg is van. Minden más nyelvű cégtábla, még

ha román szöveggel is van ellátva, az idezett két nyelven kívül, — idegen nyelvű cégtáblának tekintendő.

* Megnyitják a budapesti tőzsdét. Budapestről jelentik: A budapesti tőzsde megújítására a pénzügyminiszter kezdeményezésére a nagybankok hatvan, a középbankok huszonöt, a magánbankok tizenöt milliárdot ajánlottak fel. Az akciót a Pénzügyi Központ irányítja, hogy szükség esetén közbelépjenek az áresések akadályozására.

* Fekete Károly kiállítása. Az Érmelék tehetséges festője, Fekete Károly, aki a múlt évben is sikerült tárlatot rendezett képeiből Érmihályfalván, most ismét kiállítja új képeit az érmihályfalvai bank épületében. A kiállítás vasárnap, e hó 12-én délelőtt nyílik meg. Fekete Károly idei tárlatát Tabéry Géza, a Nagyvárad munkatársa fogja megnyitni.

* Verekedő háziúr. Egy állami tanító jelent meg tegnap szerkesztőségünkben és dr. Pop Sándor kórházi főorvos orvosi látleleteit felmutatva, elpanaszolta, hogy feleségét és 20 éves leányát véresre verte a házigaárdájuk az ő távollétében, Mandel Gyula és annak katona fia. Vlahuta (Szent János) utca 72. számú házában laknak régebbi idő óta, de a háztulajdonossal nem tudnak összeférni. Tegnapelőtt pár rucát vásárolt a felesége, a háztulajdonos az utcára akarta dobni a házmesterrel. Majd ő és katona fia a szobájába rontottak. A katona leoldta derekszíjait, az apa pedig lapátal véresre verte a tanító feleségét s leányát, az utóbbi ágyban fekvő beteg. A tanító a katonaságnál s a rendőrségen megtette feljelentését a góromba háziúr ellen.

* Halálozás. A Sonnenfeld Adolf r.-t. vonalozó és könyvkötő személyzete fájdalommal tudatja munkatársnőjükné, Fodor Erzsébetnek élete 20-ik évében, hosszas betegség után történt elhunytát. Temetése csütörtök délután 1/5 órakor lesz a Szőlőtelep-utca 18. számú gyászházban.

* Hatvanöt letartóztatás. A rendőrség tegnap éjjel nagy razzíát tartott, az összes lebujszókat és gyanús helyeket felkutatva. Száznegyvenöt embert állítottak elő, akik közül hatvanötöt, többnyire katonaszökevényeket, körözött, vagy magukat igazolni nem tudó egyéneket, letartóztattak.

* Cipész iparosok gyűlése. Felhívjuk az Ipartestület kötelekebe tartozó összes cipésziparosokat, hogy ma 9-én, csütörtökön este fél 8 órakor az Ipartestület helyiségében tartandó taggyűlésen — tekintettel az ügy rendkívüli fontosságára — teljes számban okvetlenül megjelenni szíveskedjenek. Az Ipartestület Elnöksége.

Győződjön meg az alant felsorolt árúkat olcsó áraitól:

1 matring fénypamut, feh.	2 Lei
1 spulni cérna, kufajefű, 400 J.	8 "
1 " " Clark, 300 J.	11 "
1 " " Coals, 1000 J.	32 "
1 " alsószál, 1000 J.	16 "
1 pár gyermekkeztű	5 "
1 pár patent gyermekharisnya I.	15 "
1 pár női selyemharisnya	130 "
1 drb gyermeksapka, téli	37 "
1 drb Szent-György-szappan valódi	9 "

Továbbá harisnyák, zsebkendők, kötött-, szövött- és rövidárú igen előnyös árakban.

Klein Sándor és Tsa

Str. Episcopul Clorogariu 1a. sz. (Url-utca)

Női felöltők ruhák és pongyolák

legolcsóbban a „MODEL” áruházban, Str. Vlahuta (Szt. János-utca) 6. szám

* Titokzatos holttest a világító udvarban. Budapestről jelentik: A Bérkocsis-utca 44. számú ház világító udvarában Késér Anna nevű 16 éves cseléd hulláját találták, aki állítólag a negyedik emeletről öngyilkossági szándékból ugrott le. Titokzatosá teszi a dolgot az, hogy a világító udvarhoz vezető összes ablakok s ajtók zárva vannak és meg nem tudják megmagyarázni, hogyan került a hulla a világító udvarba. A rendőrség büntényt sejt és erélyes nyomozást indított.

* Gummi hasfűző és trükkö melltartó modellek Kesztenbaum Juliska fűzőterében. Ferdinánd király (Rákóczi) ut.

* Borbélymunkások figyelmébe. Ma csütörtök este 8 órakor a Munkás-Oltónban Sir. Cuza Voda (Szacsavay-u. 24.) a munkaadókkal kötendő kollektív szerződés megbeszélése végett taggyűlést tartunk, melyre az ügy fontossága miatt, az összes szaktársak pontos megjelenését kérjük. A vezetőség.

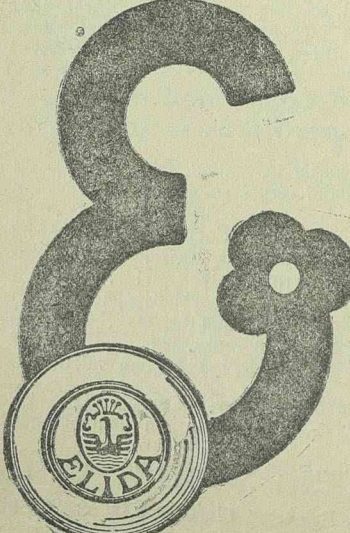
* Lefejezett hulla a mezőn. Sonkolyos község közelében tegnap reggel a réten meggyilkolva, valósággal lefejezve találták Petrus Simon 71 éves gazdát. Petrus Simon hajnalban ment el hazuról juhaival. Reggel felesége utána ment s az öreg testét az árokban találta és a feje néhány lépésre feküdt a hullától. A fejet a kutyák már összerágták, sőt a halott mellét is kikezdtek. A révi csendőrség megindította a nyomozást. A gyanu az öreg gazda egy elbocsátott szolgájára irányul, aki haraggal vált el gazdájától és ezt támogatva az a tény is, hogy a hulla nem volt kirabolva, tehát csak bosszu vezethette a gyilkost.

* Bécsi Schmidt-bonbonok Aszódinál, Sas-palota 10 deka lei 24.

* Kalapujdonságokban a legolcsóbb Lengyel.

 **Esőernyők
harisnyák**
Blumnál
a körösparton kötött árú legolcsóbban

**Télkabát
raglán
és öltöny** **szövet**
különlegességeinket
idény előtti olcsó árban árusítjuk.
HAVAS és GRÜNFELD posztó áruház
Avram J. (Kossuth)-u. 8. Sasátjával szemben.

 FÜRDŐSZAPPAN
Világáru

* A lipcei vásárról nagy mennyiségű szőrmeáruval megérkezett Leichner szücsmester Str. Ciorogariu (Uri-utca) 4.

* Bösörményiné és Roth Olga kalap-szalonzába bársony és filc bécsi modellek érkeztek. Vlahuta (Szt. János) utca 7. b.

* „KEGYELET” a Sas alatt.

* Zsigmond festőművész képtárlata Kornweisz képerkeztető szalonjában október hó 10-ig.

* Uj női divatüzlet. Megirtuk, hogy az Uri-utca sarkán Markovits József, az ismert, agilis kereskedő új divatáru üzletet nyitott. Markovits József hírlünkben úgy szerepel, mint aki 12 évig volt az ifj. Kohn Sámuel-cég üzletvezetője. Markovits József, itt igazított helyre, nem 12 évig, hanem 30 évig vezette Nagyvárad egykor leghatalmasabb divatáru kereskedését.

* Szívbeteg és érelmeszesedésben szenvedők a természetes Ferenc József keserűviz használatával könnyű és pontos bélműködést érnek el.

* Uri fehérműt és kelengyét a leg-szebb kivitelben és legszolidabb árban készíti Lengyel uridivat üzlete.

LEGUJABB

Elkerülük az angol kormány-válságot

London, október 8. Jól értesült körökben úgy hirlík, hogy az utolsó órában mégis elkerülhetik az angol kormányválságot. Lehetséges, hogy az alsóház ma esti ülésén nem kerül sor a liberális párt bizalmatlansági indítványára. A változást azzal indokolják meg, hogy akár Macdonald, akár Baldwin rendezné a választásokat, a konzervatívok mandátumot vesztenének.

**ÁTMENETI
KABÁTKELMÉK**
egyszínű és kockás Doublé háttal
400 Leitől feliebb
a legfinomabb különlegesség feltűnést keltő dus
választékban érkeztek a szolidaságról elismert
SZEKELY
kizárólagos posztóáruházába
Str. Avram Jancu (Kossuth-u.) 5

Harisnyát vásárolhat
de elismerten jót és
olcsón csakis
Fischer Áruházában
Sas-passage.

Házi harisnyák	20 Leitól
Maco harisnyák	40 Leitól
I-a flor harisnyák	75 Leitól
I-a selyem flor harisnyák	99 Leitól

Görna, flór és fátvol harisnyákban nagy választék olcsó árak mellett.

Pastel férfi sockni	22 Leitól
Csikos férfi sockni	30 Leitól
Jaguárd férfi sockni	55 Leitól
I-a selyem flor férfi sockni	58 Leitól
Férfi hosszú harisnya	90 Leitól

Nagy választék férfi socknikban a legfinomabb minőségű, valamint gyermekharisnyákban és rövidárukban olcsó árak mellett

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök: Antónia, A) bérlet.

Péntek: Mézeskalács, B) bérlet.

Szombat délután: Mihályiné két lánya.

Szombat: Lilaakác, bemutató ujdonság először, bérletszünet.

Vasárnap délután: Kis kadett.

Vasárnap este: Marinka táncosnő.

A hét összes előadásaira már vasárnap reggeltől kezdve árusítja a jegyeket a színházi pénztár.

— Antónia. Csütörtök este A) bérletben Lengyel Menyhért Antónia című nagyszerű komédiája megy. A drámai együttes az Antónia első A) bérleti előadását a legkifogástalanabb előadásban, a darabhoz méltó precizitással hozza színre. A címszerepet most is Jósika Mici átsza, akinek művészi pályafutása eddig ebben a szerepben érte el csúcspontját. Ajem Piri nagyszerű alakját Kertész Mancikreálja egyéni kedvességével. Lát Betegh Béby fogja játszani közvetlen művészetével. A férfi szereplők közül Tóth Elek, Martinek, Bihari, Galambos és Madas fogják teljesíteni a sikert. A második felvonás hangulatát az ország-szerte híres Bura zenekara kíséri.

— Mézeskalács. A pénztárnál tapasztalható nagy érdeklődés bizonyítja, hogy Emőd-Szirmai operett még sokáig műsordarabja lesz a színháznak. Péntek este a B) bérlek gyönyörködhetnek a csodálatosan szép operett librettójában és muzsikájában. Az operett együttes élén Gróf Lászlóval és Barna Sárival ezen az előadáson is a legművészebb teljesítményt fogják nyújtani, amiben az egész operettenszemből segítségükre lesz.

— Lila akác. A prózai személyzet lázas ambícióval próbálja Szép Ernő poétikus színjátékát, a Lila akácot, melynek bemutatója szombat este bérletszünetben lesz. A Lila akác kedves és megható szerepeit H. Körösi Juci, Kertész Mancik, Betegh Béby, Tóth, Martinek, Madas, Galambos, Stoll és Sós játsszák.

— Délutáni előadások. Szombat délután mérsékelt helyarákkal a Mihályiné két lánya című pompás magyar vígjátékot játssza a társulat, míg vasárnap délután az operett együttes a Kis kadettal szórakoztatja a közönséget, a címszerepben Gróf Lászlóval.

— Marinka táncosnő. A szerda estéről elmaradt bemutatók vasárnap este fognak lezajlani, a mikor Betegh Béby szubrett, Rohonczy Mihály bonvivánt, Sós Mihály táncos komikus lépnék először a nagyvárad publikum elé. Ugyancsak ez este mutatkozik be Békefi Mihály karmester is. A többi szerepeket Biczó Margit, Bihari, Stoll és Hevesi játsszák.

TÖZSDE

Zürich, október 8. Zárlat: Berlin 10 0-a 123 háromn., Newyork 522 fél, London 2329, Páris 2727, Prága 1557 fél, Budapest 0.0068, Bukarest 282 fél, Bécs 0.073 fg.

Bukarest, október 8. Zárlat. Devizák: Páris 975, London 820, Newyork 181 fél, Róma 808, Zürich 35'40, Bécs 26 fél, Prága 555.

Valuták: Font 820, frank 990, svájci 36, lira 825, dinár 260, dollár 182, osztrák 27, magyar 25, szokol 540, leva 135, drachma 340.

Zürich, október 8. Zárlat: Berlin 10 0-a 124 egy., Amsterdam 203 egy., Newyork 522 egy., London 2330, Páris 2725, Milánó 2265, Prága 1555 egy., Budapest 0.0068, Belgrád 752 fél, Bukarest 280, Varsó 100 háromn., Bécs 0.0073 háromn.

Budapest, október 8. A szerdai magánforgalom: Magy. H. 405, Osztr. H. 150 —152, Földhitel 200, Pesti Hazai 2700, Salgó 410—408, Alt. közsénb. 2300, Ganz-Danub. 1800, Nasici 1800, Georgia 280, Cukor 1775, Izzó 527, Részvénytör 278, Nasici 1800, Nova 125, Államv. 440.

MOZI

Mennyit ér egy asszony? Ez a címe annak a kitűnő társadalmi drámának, amelyet az Atlantic és Apolló mozgókcsütörtöktől kezdve játszanak. A darab szerzője mindvégig a legérdekesebb keretben mozog témája feldolgozásában. A szegény, nyomorgó, de tiszta értelmű nőt állítja szembe a dús, gazdag, könnyelmű asszonnyal s valósággal erkölcsi irányelveket vall akkor, amikor az első viszi diadalra. Szébbnél-szebb természeti jelenetek, elsősorban a tökéletesen megrendezett hajóvadászati bilincselik le a kitűnően megrendezett és megjátszott drámában a közönség figyelmét és érdeklődését s biztosak vagyunk abban, hogy e kitűnő film mindenkiből a legteljesebb megelégedést fogja kiváltani.

A Dorian Filmszínházban ma, csütörtökön kerül utoljára műsorra „A nászhajó” című kiváló Dorian-film, mely az angol uralkodóház egyik nagy történelmi jelentőségű epizódját örökíti meg. A lordok intrikái, cselszövényei életlen világítanak rá az akkori angol életre. Lady Jocelyn szerepét a bájos Betty Compson, míg a férfi szerepét Theodor Kosloff alakítja. Az előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

A TITOK

Irta: Bónyi Adorján.

A piacon már lassu reggeli járó-kelők szoszogtak a vizes kövezeten, a nagy szökőkút körül, amelynek Szent-Jeromosa bágyadtan nézte az ólomszürke és terhes képét a lábai alatt borzongó víz színén, az árusok megnyitották bódéik ajtaját, a városbíró most igyetkezett fekete talárban két törvénybeli taggal a tanácsházba, széles fehérrokolvas lányok roppant kosarakban nagy kalácsokat és illatos süteményeket cipelve szédtek szét a város utcái felé, a torony nagy nehéz harangjai böles rendességgel, zúgva kondítottak nyolc órát. Ekkor jelent meg a téren, felbukkanva a Ferdinánd-utca sarkán, viharos gyorsasággal, arcából kikelve, futó lépésekkel, szélsőben, minttha parittyából lőtték volna ki, Ulk Julián kalaposmester.

Fehér és ideges kezeivel rémülten hadonászott, száján fulladt szavak reszketek, nagy fekete haja bódultan lebegett a szélben, meztelen lábain éktelenül kopogtak a papucskok, hálónkötöse fölött egy szál kabát küzdött a szélllel. Arca sápadt és verejtékes volt a rémületől. A tér közepén megállt és egyszerre üvöltve nagyot ordított:

— Segítetek, emberek! Segítetek! Meg akar ölni!

Amint pedig megpillantotta a városbíró, egyenesen hozzárohant és megragadta mindkét kezét:

— Egy nőszemély van a házamban... egy rettenetes nőszemély... és meg akar engem ölni!

A főbíró megdöbbenve nézett vele farkasszemet. Julián mester a városnak tekintélyben gazdag, okosságban híres, mértékletességben példászerű, tudományban előjáró polgára volt. A fonséges hidegség és klasszikus nyugalom megtestesülése. Mi történthetett vele, ami ennyire kétségbe ejtően kihozta sodrából.

Intett a téren békésen posztoló darabontoknak és egyszerre hatalmas kísérettel nőtt tömeggel megindult Ulk Julián oldala mellett a kalaposmester háza felé.

Ulk Julián egész uton nem birt egy szót szólani. Csak bólogatott szikár fejével és remegett és reszketett egész testében. Néha ijedten nézett szét, aztán gyorsan lecsukta izzó szemét.

A kalaposmester házában tekintélyes kapuja tárva-nyitva állott. A kapukerethez vésett komorarcu angyalok és bús szentek merev figurái elcsodálkozva néztek a beözönlő emberekre. Julián mester nagyokat ugorva szaladt fel a lépcsőn, de az emeleti ajtó előtt inogva megállott. Csak a városbíró után lépett be, de ekkor egyszerre és

schés lépésekkel, elszántan haladt végig a törvény emberei előtt a szobákban, míg el nem érkeztek a legutolsó szobába, amelyen még leeresztve függtek az ablakrácsok és az éjjeli sötétségben egy karosgyertya vöröslángjai lobogtak.

A szoba sarkában, egy rengeteg karosszékekben, mozdulatlanul, maga alá huzott meztelen lábakkal, szép fiatal nő ült, egyetlen szál fekete ruhában és nagy fényes szemével nyugodtan, mereven nézett maga elé.

Egy hosszú percig csend volt.

— Ki ez a nőszemély? — kérdezte a városbíró.

— Nem tudom — felelte Ulk Julián és borzadózva nézte a nő sötét szemét.

— Nem ismered?

— Sosem láttam.

A városbíró hátranézett a mögötte tolongó emberekre. Az emberek összedugták a fejüket és halkán ilyeneket mondtak:

— Nem láttam... Sosem láttam....

Nem a városból való... Nem ismerjük... Idegen...

A városbíró odafordult a kalaposhoz: — Hogy került ide?

Ulk Julián nem birta levenni szemét a nőről:

— Nem tudom... reggelre itt ült a karosszékekben... kérdeztem, nem felel semmire... Csak néz az emberre a szemével... Rettenetesen a szemével...

A főbíró ránézett a nőre és megbölintotta a fejét.

— Gonoszság lakozik a szemében — szölt maga is megborzongva. Aztán közelebb lépett az asszonyhoz és ráírvált: — Honnan jöttél és mit akarsz itten, te furcsa idegen asszonyi állat?

A nő rászögezte szemét és nem felelt. A városbíró még néhány, ellenséges és kemény kérdést intézett hozzá, de a nő csak nézte őt mozdulatlanul és hallgatott.

— Tömlöcbe a helye, majd ott vallani fog — fordult a bíró Ulk Julián felé, aki megkönnyebbülten bölintott. A poroszlók lerántották a székből az asszonyt, talpra állították és utnak indultak vele. Ekkor már a furcsa eset híre szétszaladt a városban, az ablakok felnyitkák és emberek sokasága lepte el a járdák szélét, amint végighajtották az utcán a rejtelmes idegen asszonyt, akinek meztelen hófehér talpa alatt szétfröccsent a hideg sár és a nagy, borzas, szétbomlott vörhenyes haja lágyan meg-megmozdult a szél vad érintésére.

Még ugyanazon a napon Ulk Julián ezeket mondotta vallomásba a törvényház hideg és sötét csarnokában a bírók széke előtt:

„Egész napomat idegen városban töltöttem, ahol posztóanyagok, karimák és selyemszalagok vásárlásával voltam elfoglalva. Késő este érkeztem haza hű szolgámmal, Hildegárdal. A nyitott kocsiában a hosszú uton eső vert bennünket, átfáztunk, de mindamellett legelső dolgunk volt utá-

ÓRÁK

szakszerű javítását a legkomplikáltabb kifogástalanul

TISZAY

végzi, Str. Alexandri (Teloky-u.) 9. Julányos árak. Preciz munka.

Sürgősen eladó

egy nagyon szép mahagóni szalon és egy alig használt szépháló szoba berendezés. Str. Take Jonescu (volt Körsz-utca) 32. szám

Tonknál

na nézni, hogy magára hagyott házamban nem történt-e valami rendellenes dolog. (Folyt. köv.)

Vadász & London

fűszer- és csemege kereskedésébe

FRISS DUNAI

ÉDES-VIZI HAL

érkezik minden hétfőn és pénteken

Olvassa el a következő érdekes könyveket:

Sue Jenő: Bolygó zsidó. 2341.

A, B, C, D.

Level: A névtelen sziget. 2342.

J. Conrad: Félvér. 2343.

Alorge: A tőzsde ura. 2344.

Hauf: Mesék. 2345.

Voltaire: Levelei. 2347.

Rochevoncauld: Gondolatok 2348.

Borrugh Tarzan visszatérése 2349.

HEGEDÜS HIRLAPIRODA KÖLCSÖNKÖNYVTÁR

(Kérjük, hogy ezeket az új számokat az előfizetők a katalógusba beírni sziveskedjenek.)

Előirások és csinos kivitelben, jó minőségű

DIÁK EGYENRUHÁK

WOLLÁKNÁL

Oradea-Mare, Strada Căpălniceanu Várady Zsigmond-utca 11. sz. alatt

A legkezebb
adása ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 3 lei
vastag betűs 5 lei

OKTATÁS

Francia órákat ad disztíngvált örök Str. Kálvária-u. 21. 926

Német-magyar gyorsírás és német nyelvorákat ad Edelmann Hédi, Str. Rimaróczy-utca 12 961

LAKÁS

Kétszobás butorozott szobát keresek a központban sürgősen. Cim a kiadóban. 114

Alkalmazás

Perfect szobaleányt keresek október 15-re. Sonnenfeld Andoré, Strada Prințul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 6. 75

Perfect német levelező azonnali belépésre nagyobb vállalatnál felvételt. Románul tudók előnyben. Ajánlatokat „Onálló” jellegre a Hegedűs Hirlap-irodába kérünk. 140H

Adás-Vétel

Eladó olcsón baroktükör-szekrény (trumeau) márvánnyal és egy ismétlő falóra. Bul. Reg. Ferdinand 12, III. em. 22. 132H

Eladó ebédő, háló, nappali komplett szoba, ágyak szekrény, fekete taragott konzol tükör és kis asztal, szoba mozi teljesen jó, hosszú zongora. Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. Szász. 976

Karikabájós Singer (stüllesztős) új varrógépet eladó, Str. Petru Maior (Or-utca) 6, ház mesternél. 142

Lámpázott friss tojás kapható drb 2 leu, héjtojás drb 140. Kolliner tojástartár Str. Ep. Pavel-u. 26. 138

A központban eladó egy ház e y üres lakással. Ertekezhetni irodában: dr George Rossin, str. Parcul Bunyitai 6. 101

Szépíróadalmi könyveket veszünk magas áron, Hegedűs Hirlapiroda. 127H

Selyem horgolt ridikülők, fehér nec terítők kaphatók Szász, Ferdinand király (Rákóczi-ut) 30. jobbra. 975

Eladó filé csipkék, betétek, motívok, gipürle motívok, kézmunka storok, függönyök, arany és fehér terítők, diványpárnák, zsebkendők, abrosz 12 szalvétával, egy vég finom rum-burgi vaszon, kelim abrosz, nappali abrosz, egy 12 személyes porcellán, egy 6 és 12 személyes ezüst evőeszköz. Goblineképek, szőnyegek, álló lámpa ernyő. — Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. sz., jobbra Szász. 977H

Butellás üvegek eladók. — Cim a kiadóban. 62

Városi bunda, szilskin gallérral, teljesen jókárban eladó. Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi ut) 30. jobbra. Szász. 962H

Rámás tükör megvételre keresték. Cim a Hegedűs Hirlapirodába. 147

ELSZAKITHATATLAN

KEK MUNKAS, VASZON ES SZOVET RUHAK
„INDUSTRIA” RUHAUZEIM
ORA DE A-MARE, CALEA VICTORIEI No. 1.

Önkéntes árverés.

Árverés alá kerül a Nagyvárad Áruaktár r.-t.-nál (Piața Mihai Viteazul 13.) f. hó 16-án d. u. 3 órákor dr Haragus István közjegyző közbenjöttével

2950 drb két köéses seprű,
1300 „ három köéses seprű,
1230 „ négy „ „
600 „ reform seprű, „
413 „ utazó kosár 50-től 80 cm. hosszúságban és
300 „ vessző szatyor.

Az áru a legtöbbet ígérőnek tulajdonába megy át készpénzfizetés ellenében, bánatpénz Lei 15.000 az árverés megkezdése előtt depozitálendő a közjegyzőnél. — Az áru átvételének határideje e hó végéig terjed.

Az áru nemek szerint tételekben is megvehető. Megtekinthető az áru az árverés előtti napon és az árverés napján raktárunkban.

Nagyvárad Áruaktár Részvénytársaság.

Szücsmunkát

elsőrendű kivitelben, olcsó árban készít, úgy hozott, mint saját anyagából
Bodnár Lajos
szücsmeister, Sas-passage 88. sz.

Selyem és vászon fehérműk varrását

himzését, ajour tűll himzést, monogramokat első kivitelben vállalok.

Cim: Péter-utca 1-b.

Értesítés. Értetem mélyen tisztelt vevőkön-seget, hogy fonálüzletemet kötő és szövőüzemmel kibővíttem. —

Készítetek legmodernebb kivitelben kötött ruhákat, kosztümöket, szvetereteket, divamellényeket stb. A megrendelt árut egy héttől hozott híres kötésmester készíti.

ROSENBERG fonálárúház Sas-passage.

Figyelem Fehérmű csipkék,

Finom himzések, férfi- és női-fehérműk

méret után is megrendelhetők.

Harisnyák, szveterék nyakkendők

és rövidárúk legolcsóbban

LONDON

Bulv. Reg. Ferdinand No. 10
Stern-palota.

MASÍTS szücs

Strada Vlașuța (Szent János-utca) 2

Sport bundák

nagy választékban minden színben
3000 Leittől feljebb

Ha elegánsan akar öltözködni, keresse fel
HERSKOVITS
elsőrangú u i szabó üzletét, Str. Gen. Mosoiu (Mezey Mihály u.) 7.

ANGOL ÉS FRANCIA RUHÁKAT

a legújabb divat szerint
meglepo szolid árban készít

VALENTIN NŐI DIVATTERME
Kórház-utca 17.

Budapestre utazók figyelmébe!

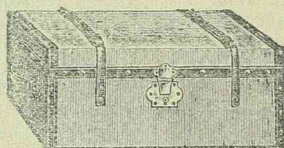
Ha Budapestre utazik, csak az

Elek Pensió

szálljon meg!

A legelőkelőbb, legegényesebb és legolcsóbb pensió. Nagyváradnak találkozó helye.

Budapest, Rákóczi-ut 9, II. emelet
Kossuth Lajos-utcánál

Gyárunkban, Str. Cuza Voda (Szacsavay-utca) 18. szám alatt egy külön

detail áruosztályt rendeztünk be
elsőrendű bőröndárunk, berendezett kasszák és iskola-táskák eredeti gyári árban való elárúsítása céljából. Felvállalunk továbbá mindenféle szakmánkba vágó különleges bőröndárak elkészítését méretek szerint, ugyancsak vállalkozunk javításokat is.

Nagyvárad Bőröndárú és Táskagyár
Str. Cuza Voda (Szacsavay-utca) 18. szám.

Eladó 42 hold föld szép tanyával, isállólal átvethető 560.000. — Házak 68 ezertől 3 millióig. — Szőlők 30 ezertől 1 millióig. — Értekezni: **TOMANENAL**, Nilgesztelep. 3—6-ig Sf. Ladislau (Körös-utca) 21.

Szőnyeg ocassió

sikerült megvennem egy tétel gyönyörű, szép kisebb-nagyobb

valódi perzsa szőnyeget
melyeket olcsó árban elárusítok

Sternberg I., régiségkereskedő, Kishidő

Ebédő

modern vitrinrel
6 borszők, 2 borsfotel palisander
50.000 Leiert
sürgősen eladó

Cim:

Sternbergnél
Kishidő

Iskola táskák akia táskák.

finom fésűk, kefék, il-latszerek, játékok, utazó kosarak az iskolaidény-re legolcsóbbak a

O'OR-ban
Regele Ferdinand 16.

Különlétek

Utlevél, bérlet és bármily igazolványhoz szükséges fényképek legolcsóbban Zenker fényképszéknél, Str. I. C. Brătianu (Szanszóló-utca 25. Felvételek este fél 8-ig.

Pénztársat keresek nagy jövőjű gyárvállalathoz 2—300.000 lel. Megkereséseket „Konzerv” jellegre a kiadóhivatalba. 115

24 % kamatra keresünk magánpénzt teljes fedezettel. Adásvételi Rtg. Parcul Traian (Széchenyi-tér) 24. Ertesítés délután.

Őszl, téli női kosztümök, köpenyek, ruhák és férfi-fehérműk 250—600 leig izlésesen készülnek a leg-egyszerűbbtől a legdivat-sabbig. Nilgesztelep 100/62 Schwartz-ház. 340

Plüss és gouvre munkák nagyon olcsó árban készülnek Strada Alexandrii (Teleki-utca 22. sz. alatt, a kapuval szemben. Ny.

Modern chamotte

kályhák

különléte színekben rakta-ron, 2500 Leittől kaphatók valamint átirásokokat és javításokat vállal

Varga György

kályhás mester

Str. I. Ciordas (Berkovici) 33

Iskola táskák

pénztárca, börréticül, divat övek és gyöny-gyök, utazó kosarak és **gyermekkosci**
a legolcsóbban

SZABÓ

fésűárúházban

Sas-passage 42. szám

Pianinó

tanulóknak, fekete, 15 ezer leiert eladó.

Cim:

Sternbergnél,
Kishidő. Telefon 13-45

Vizumokat Telefon 221

olcsón és gyorsan megszerez meg-bizásokat elvállal Futárintás minden nap Cluj, Brassó, Timișoara és Bucarestbe

“Mercur”

Hirdetési iroda és Ügynök-ség, Strada General Mosoiu No. 7. (Mezey Mihály-utca) tűzőtű laktanyával szemben

Telefon 221 Hirdetéseket

és reklámokat az összes ro-mániai újságok részére felvesz Ingatlanok, lakások, üzletek adás-vételét gyorsan közvetíti